

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ QUANG TRUNG

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG VỐN VAY
CỦA HỘ NGHÈO TỪ NGÂN HÀNG CHÍNH SÁCH XÃ HỘI
HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2011

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ QUANG TRUNG

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG VỐN VAY
CỦA HỘ NGHÈO TỪ NGÂN HÀNG CHÍNH SÁCH XÃ HỘI
HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

MÃ SỐ: 60.31.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. PHẠM THỊ LÝ

THÁI NGUYÊN - 2011

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên

<http://www.lrc-tnu.edu.vn>

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn “**Đánh giá hiệu quả sử dụng vốn vay của hộ nghèo từ ngân hàng chính sách xã hội huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên**” được thực hiện từ tháng 10/2008 đến tháng 10/2010. Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau. Các thông tin này đã được chỉ rõ nguồn gốc, có một số thông tin thu thập từ điều tra thực tế ở địa phương, số liệu đã được tổng hợp và xử lý.

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các tài liệu tham khảo có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng.

Thái Nguyên, ngàytháng.....năm 2011

Tác giả luận văn

Lê Quang Trung

LỜI CẢM ƠN

Quá trình học tập và thực hiện luận văn tốt nghiệp tôi đã được sự giúp đỡ nhiệt tình của nhiều cá nhân, tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu..

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Ban chủ nhiệm khoa Đào tạo sau Đại học cùng các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Phạm Thị Lý người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo UBND huyện, các phòng chức năng của huyện Đại Từ tỉnh Thái Nguyên và đặc biệt là Ngân hàng Chính sách xã hội huyện Đại Từ đã tạo điều kiện cho tôi trong quá trình thu thập số liệu và thông tin cần thiết cho việc nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè và những cộng tác viên, đồng nghiệp đã giúp đỡ, chia sẻ tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngàytháng.....năm 2011

Tác giả luận văn

Lê Quang Trung

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	ii
Lời cảm ơn.....	ii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của Luận văn.....	3
5. Bố cục Luận văn.....	3
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	4
1.1. Tổng quan tài liệu nghiên cứu.....	4
1.1.1. Khái quát về tình trạng nghèo đói ở Việt Nam.....	4
1.1.2. Chuẩn mực xác định nghèo đói.....	6
1.1.3. Nguyên nhân nghèo đói	7
1.1.4. Đặc tính của người nghèo ở Việt Nam	8
1.1.5. Sự cần thiết phải XĐGN và hỗ trợ người nghèo.....	9
1.2. Vốn vay và vai trò của vốn đối với hộ nghèo	11
1.2.1. Vốn đối với hộ nghèo.....	11
1.2.2. Vai trò của vốn vay từ NHCSXH đối với người nghèo.....	12
1.3. NHCSXH và hoạt động cho vay vốn phát triển sản xuất.....	14
1.4.1. Quan điểm về hiệu quả.....	15
1.4.2. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả	16
1.4.3. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng vốn vay của hộ nghèo	17
1.4.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả sử dụng vốn vay của hộ nghèo ..	17
1.5. Kinh nghiệm của một số nước về cho vay đối với người nghèo	18
1.5.1. Kinh nghiệm một số nước.....	18
1.5.2. Bài học kinh nghiệm và khả năng vận dụng vào Việt Nam	20
1.6. Phương pháp nghiên cứu.....	22

1.6.1. Các câu hỏi đặt ra	22
1.6.2. Phương pháp nghiên cứu.....	22
1.6.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	23
CHƯƠNG 2: HIỆU QUẢ SỬ DỤNG VỐN VAY CỦA HỘ NGHÈO TỪ NGÂN HÀNG CHÍNH SÁCH XÃ HỘI HUYỆN ĐẠI TỪ TỈNH THÁI NGUYÊN	25
2.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Đại Từ tỉnh Thái Nguyên..	25
2.1.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên.....	25
2.1.2. Đặc điểm về điều kiện kinh tế xã hội.....	30
2.1.3. Quốc phòng-an ninh, trật tự an toàn xã hội được ổn định và giữ vững	38
2.2. Thực trạng cho vay vốn của NHCSXH tại huyện Đại Từ	39
2.2.1. Thực trạng các nguồn tín dụng ưu đãi thông qua các chương trình, dự án	39
2.2.1. Các chương trình tín dụng ưu đãi của NHCSXH huyện Đại Từ	41
2.2.2. Sơ đồ quy trình cho vay qua tổ TK&VV	42
2.2.3. Nguồn vốn cho vay	42
2.2.4. Tình hình cho vay.....	43
2.2.5. Kết quả cho vay.....	44
2.2.6. Đối tượng cho vay.....	45
2.3. Thực trạng sử dụng vốn của các hộ vay vốn.....	47
2.3.1. Tình hình cơ bản của các hộ điều tra	47
2.3.2. Thông tin của các hộ về các chương trình vay vốn ưu đãi	47
2.3.3. Tổng hợp các hộ điều tra vay vốn từ NHCSXH và các nguồn khác	48
2.4. Thực trạng sử dụng vốn của các hộ vay vốn.....	49
2.4.1. Nguồn vốn tín dụng ưu đãi cho từng địa bàn điều tra	49
2.4.2. Mức vay vốn và được hỗ trợ của tín dụng ưu đãi với các hộ điều tra ..	50
2.4.3. Mục đích sử dụng vốn vay NHCSXH của các hộ điều tra	50
2.4.4. Hiệu quả sử dụng vốn vay NHCSXH của các hộ điều tra.....	51
2.4.4. Thu nhập bình quân của hộ trước và sau khi có tín dụng ưu đãi.....	52
2.4.5. Tình hình trả nợ của các hộ vay vốn NHCSXH	52
2.4.6. Kết quả giảm nghèo sau khi sử dụng vốn của các hộ điều tra.....	53
2.4.7. Nhận thức của các hộ được vay vốn về các nguồn tín dụng ưu đãi.....	54
2.4.8. Nhận thức của hộ được vay vốn về thời gian vay.....	54

2.4.9. Tổng hợp về lãi suất.....	55
2.4.10. Nhận thức của hộ vay vốn về thủ tục được vay vốn và được hưởng tín dụng ưu đãi.....	56
2.4.12. Ý kiến của các hộ về các nguồn tín dụng trong tương lai.....	57
2.5. Đánh giá hiệu quả sử dụng vốn vay của hộ	57
2.5.1. Hiệu quả về mặt kinh tế	57
2.5.2. Hiệu quả về mặt xã hội.....	58
2.5.3. Một số tồn tại và nguyên nhân	58
CHƯƠNG 3: NHỮNG ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG VỐN VAY CỦA HỘ NGHÈO TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	60
3.1. Thuận lợi và khó khăn trong việc vay và sử dụng vốn vay	60
3.1.1. Những thuận lợi, khó khăn trong việc vay vốn của các hộ.....	60
3.1.2. Những thuận lợi, khó khăn trong việc sử dụng vốn vay của các hộ.....	61
3.2. Định hướng và mục tiêu để đẩy mạnh hỗ trợ tín dụng cho người nghèo	62
3.2.1. Định hướng.....	62
3.2.2. Mục tiêu.....	63
3.3. Những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng vốn vay của các hộ	64
3.3.1. Huy động vốn từ nhiều nguồn khác nhau tập trung đầu tư phát triển nông nghiệp nông thôn.....	64
3.3.2. Phối hợp chặt chẽ hoạt động của NHCSXH với hoạt động của các quỹ xóa đói giảm nghèo và các chương trình kinh tế - xã hội từng vùng	64
3.3.3. Kết hợp cung ứng vốn tín dụng với công tác khuyến nông, khuyến lâm, khuyến ngư và dạy nghề cho người nghèo	66
3.3.4. Cải tiến hình thức cho vay vốn, mức cho vay, thời gian cho vay linh hoạt phù hợp với điều kiện từng vùng	67
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	69
1. Kết luận	69
2. Kiến nghị.....	70
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	71

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

NHCSXH	: Ngân hàng chính sách xã hội
XĐGN	: Xóa đói giảm nghèo
BQ	: Bình quân
ĐVT	: Đơn vị tính
HN	: Hộ nghèo
DS	: Danh sách
BC	: Báo cáo
DT	: Diện tích
CC	: Cơ cấu
CN	: Công nghiệp
TTCN	: Tiểu thủ công nghiệp
TK&VV	: Tiết kiệm và vay vốn
DQTV	: Dân quân tự vệ
DBĐV	: Dự bị động viên
UBND	: Ủy ban nhân dân
CNH – HĐH	: Công nghiệp hóa – Hiện đại hóa
VSMT	: Vệ sinh môi trường
XKLĐ	: Xuất khẩu lao động
LDTBXH	: Lao động thương binh xã hội
VKK	: Vùng khó khăn
ĐTCS	: Đối tượng chính sách
NHTM	: Ngân hàng thương mại
BĐD	: Ban đại diện

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Chuẩn nghèo theo từng giai đoạn.....	7
Bảng 2.1. Tình hình sử dụng đất đai huyện Đại Từ	28
Bảng 2.2. Điều kiện thời tiết khí hậu của huyện Đại Từ	29
Bảng 2.2. Tình hình dân số và lao động của huyện Đại Từ giao đoạn 2008 - 2010	31
Bảng 2.3. Nguồn vốn cho vay của NHCSXH huyện Đại Từ.....	42
Bảng 2.4. Tình hình cho vay NHCSXH huyện Đại Từ.....	43
Bảng 2.5. Kết quả cho vay vốn của NHCSXH huyện Đại Từ	44
Bảng 2.6. Đối tượng cho vay của NHCSXH huyện Đại Từ.....	46
Bảng 2.8. Thông tin của hộ nghèo về các chương trình vay vốn ưu	47
Bảng 2.9. Tổng hợp điều tra các hộ vay vốn từ NHCSXH và các nguồn khác.....	49
Bảng 2.10. Tổng hợp các nguồn vay các hộ điều tra bình quân qua ba năm.....	49
Bảng 2.11. Tổng hợp mức vay vốn bình quân của các hộ từ NHCSXH và các nguồn khác	50
Bảng 2.12. Mục đích sử dụng vốn vay NHCSXH của hộ nghèo	51
Bảng 2.13. Thu nhập các hộ trước và sau khi được hưởng tín dụng ưu đãi.....	52
Bảng 2.14. Tình hình trả nợ của hộ vay vốn NHCSXH	53
Bảng 2.15. Tổng hợp điều tra các hộ vay vốn từ NHCSXH và các nguồn khác.....	53
Bảng 2.16. Nhận thức về lượng tín dụng	54
Bảng 2.17. Tổng hợp về thời gian sử dụng tín dụng.....	54
Bảng 2.18. Tổng hợp về lãi suất nguồn tín dụng	55
Bảng 2.19. Nhận thức về thủ tục vay vốn.....	56
Bảng 2.21. Tổng hợp nguyện vọng của hộ nghèo về tín dụng.....	57

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Đói nghèo là một vấn đề xã hội mang tính toàn cầu. Những năm gần đây, nhờ có chính sách đổi mới, nền kinh tế nước ta tăng trưởng nhanh; đại bộ phận đời sống nhân dân đã được tăng lên một cách rõ rệt. Song, một bộ phận không nhỏ dân cư, đặc biệt dân cư ở vùng cao, vùng sâu vùng xa... đang chịu cảnh nghèo đói, chưa đảm bảo được những điều kiện tối thiểu của cuộc sống. Sự phân hóa giàu nghèo đang diễn ra mạnh, là vấn đề xã hội cần được quan tâm. Chính vì lẽ đó chương trình xóa đói giảm nghèo là một trong những giải pháp quan trọng hàng đầu của chiến lược phát triển kinh tế xã hội nước ta.

Đảng và nhà nước đã có nhiều chủ trương, chính sách, giải pháp đầu tư tiên của cho xóa đói giảm nghèo như: chương trình 135, các chính sách về tín dụng, y tế, giáo dục, hỗ trợ đồng bào dân tộc đặc biệt khó khăn, trợ giúp về pháp lý, hỗ trợ về nhà ở, đất, tư liệu sản xuất, định canh, định cư, di dân kinh tế mới, hỗ trợ về văn hóa thông tin, đào tạo nâng cao năng lực cán bộ... Kết quả đạt được là trong ba năm 2007 – 2010, số người nghèo của Việt Nam giảm từ 21% xuống còn 9,45%.

Tín dụng cho người nghèo là một trong những chính sách quan trọng đối với người nghèo trong chương trình mục tiêu xóa đói giảm nghèo giai đoạn 2001- 2010. Việt Nam là một nước đi lên từ sản xuất nông nghiệp, nền kinh tế đang trong giai đoạn phát triển nên mục tiêu xóa đói giảm nghèo được Đảng và Nhà nước ta coi là mục tiêu hàng đầu cần đạt được. Đời sống bộ phận người dân ở nông thôn những năm gần đây đã có nhiều cải thiện, sinh hoạt của người lao động đã bớt nhiều khó khăn do mỗi hộ nông dân đã được tham gia làm kinh tế từ nhiều nguồn vốn tài trợ khác nhau, trong đó có nguồn vốn của Ngân hàng Chính sách xã hội Việt Nam(NHCSXHVN). Tiên thân của NHCSXHVN là Ngân hàng phục vụ người nghèo, là ngân hàng của người